

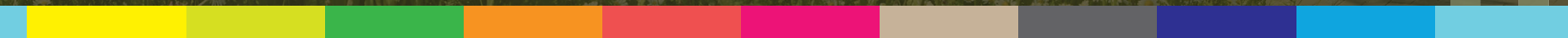

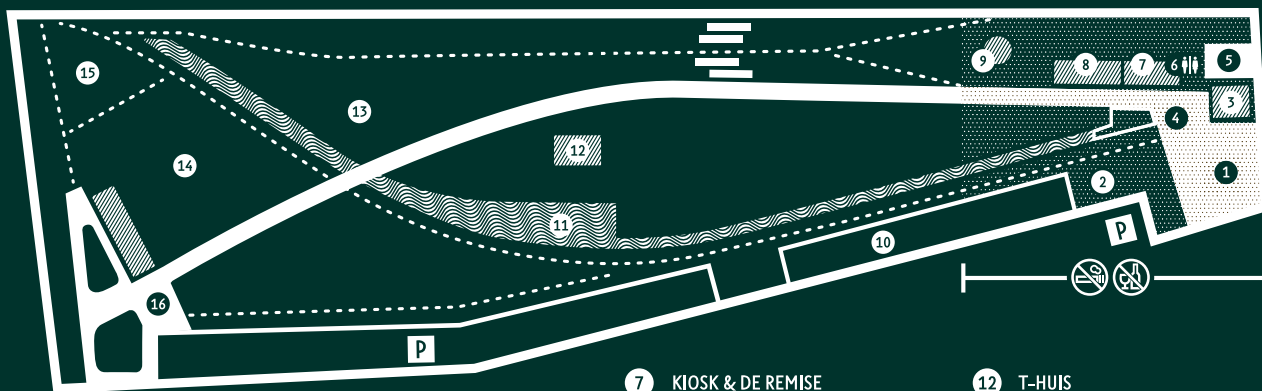
 **SPOOR
PARK**

Spoorpark Tilburg

Het burgerinitiatief in beeld en beleving

Deel 3

1 ENTREE OOSTPLEIN

4 KUNSTWERK 'DE RITS'

7 KIOSK & DE REMISE

12 T-HUIS

2 WAGON

5 BASKETBALVELD

8 SCOUTING ESJEEKA & URBAN BSO

13 URBAN SPORTS

3 SPOORPARK KANTOOR

6 OPENBARE TOILETTEN

9 KEMPENTOREN

14 BEWEEGR & BEACH

10 STADSCAMPING

15 HONDENUITLAATVELD

11 LEVEND WATER

16 ENTREE WESTPLEIN

Voorwoord

Dit boekje is het derde en laatste in de reeks die de wording en beleving van Spoorpark Tilburg vastlegt. Eerder verschenen: 'Spoorpark Tilburg, een grensverleggend burgerinitiatief' en 'Spoorpark Tilburg, het burgerinitiatief in wording'. Het eerste gaat over de regie van idee tot ontwerp; het tweede over de aanleg van het park nadat de gemeenteraad in 2017 het groene licht gaf én het benodigde aanlegbudget beschikbaar stelde. Wat nog ontbrak was de uiteindelijke uitwerking van het park op de Tilburgers. Dat boekje ligt er nu: 'Spoorpark Tilburg in beeld en beleving'.

Vijf jaar is het park nu open en niet meer weg te denken. Hoe was Tilburg vóór het Spoorpark? Zo verweven is het park inmiddels met de stad en de duizenden mensen die er ieder jaar komen. Het ontwerp heeft de harten van de Tilburgers gestolen en dat was en is belangrijk in een

tijd dat mensen op zoek zijn naar iets 'eigens', veiligheid en gewoon alledaags plezier dicht bij huis. Het park is in trek bij een brede laag van de Tilburgse samenleving, van schooljeugd en student, van advocaat, loodgieter en gepensioneerde tot talrijke sporters en vele families uit woonwijken die zoekend waren naar een veilige en schone buitenruimte om elkaar te ontmoeten.

Waren in de eerste twee boekjes vooral de parkpartners, ontwerpers en uitvoerders aan het woord. In dit derde en laatste deel verhalen bestuur en management vanuit de eigen beleving ook over de kwesties die op de achtergrond speelden om de uiteindelijke exploitatie van het park tot een succes te maken.

Namens bestuur en parkmanagement
Anita de Haas, voorzitter

SPOOR | PARK

spoorparktilburg.nl

21 T/M 23 JUNI
OPENINGSWEEKEND!

Eén van de posters uit de Tilburgse billboards ter aankondiging van de officiële opening.

Spoorpark Connect

Het Spoorpark moet van iedereen zijn en ruimte bieden aan diverse initiatieven uit de stad. Om inzicht te krijgen in de behoeften en mogelijkheden voor activiteiten organiseerden we in 2019 een aantal Spoorpark Connect bijeenkomsten. Waarin we tegelijkertijd iedereen vroegen om mee te denken over de invulling van ons openingsweekend op 21, 22 en 23 juni.

We nodigden via de netwerken van de parkpartners en het bestuur een groep mensen uit die werkzaam waren in verschillende vakgebieden (onderwijs, cultuur, ondernemers) en we plaatsten ook een oproep op sociale media. Een uiteenlopende groep mensen meldde zich aan. Het enthousiasme was werkelijk voelbaar tijdens de ontmoetingen: een nieuwe groene plek in het hart van de stad bood mogelijkheden waar Tilburgers al zo lang naar uit keken!

De onderwerpen die werden besproken en uitgewerkt waren onder andere: 'hoe kan de stad versterkt worden door het Spoorpark'? hoe wordt het Spoorpark van iedereen? En ook: 'wat mag echt niet ontbreken tijdens het openingsweekend'?

Het laagdrempelig ontmoeten van elkaar en ruimte geven voor ieders mening of initiatief was uitermate waardevol en leverde concrete vervolgstappen op voor parkpartners, management en bestuur. De eerste ideeën richting de opening kregen vorm; de inhoud én de uitvoering van het openingsweekend werden opgepakt door partijen uit de stad, zoals Factorium en ArtFact, en verder uitgewerkt en gepland door onze twee stagiaires: Brechje van Gestel en Anouk Kooter.

Het budget was zeer beperkt, maar het werd dankzij de inzet van heel veel betrokken en gepassioneerde professionals en vrijwilligers een opening om nooit te vergeten.

Feestelijke opening

Timelaps Spoorpark

Wat een enthousiasme!

“Mogen mijn kinderen hier gewoon gratis in het water spelen? En opmerkingen als: ‘Wat handig dat er hier een toilet is’! Het was werkelijk een feest om door het park te lopen of op een picknickbank te gaan zitten om gewoon te kijken naar wat bezoekers van het park doen. Want dat klinkt misschien gek, maar hoe mensen zich zouden gaan gedragen of wat ze gaan doen, daar konden we ons geen voorstelling van maken. Maar de lachende gezichten en de vele spelende kinderen vulden het beeld. Heerlijk om te zien.

Al snel zat onze mailbox vol met aanvragen, suggesties en opmerkingen:

- Mag ik met mijn sportclubje komen hardlopen op dinsdagochtend?
- Ik ga verhuizen, mag ik mijn koikarpers in de vijver uitzetten?
- Kan ik een picknicktafel reserveren voor een kinderfeestje?

- Waar kan ik mijn hete kolen kwijt na het bbq'en?
- Mag ik met mijn bandje muziek maken in het park?
- Mag mijn hond wel mee in mijn rugzak?
- Graag schenk ik jullie mijn eeuwenoude olijfbom, waar mag ik die planten?

Het was echt alle zeilen bijzetten om iedereen van een antwoord te voorzien; zowel via mail als live in het park, want soms wisten we zelf ook het antwoord nog niet! En om dat gewoon eerlijk te zeggen leverde heel leuke gesprekken op. Want vaak als iemand een vraag stelt, hebben ze er ook al zelf over nagedacht en kom je eigenlijk ter plekke samen op een helder en werkbaar antwoord. Het enthousiasme en de creativiteit van de Tilburgers werd opnieuw duidelijk en zorgde er in rap tempo voor dat we een klip en klaar setje ‘veel gestelde vragen’ op de website hadden staan, compleet met helder antwoord.

En dan hadden we nog de ondernemers die geïnspireerd

raakten en ook graag in het Spoorpark wilden gaan ondernemen of een groot evenement wilden organiseren. Aanvragen van ijscoarren, foodtrucks, pop-up restaurants, sportlessen in de buitenlucht, spelletjesverhuur; echt van alles werd er voorgesteld. Dat was voor ons ook meteen het moment voor het opstellen van een 'commercieel beleid'.

De hoeveelheid bezoekers die na de opening dagelijks in het Spoorpark kwam bleef zowel doordeweeks als in het weekend onverminderd groot. En dat hield aan tot en met de herfstvakantie. Tijd voor ons om op adem te komen en de eerste maanden te evalueren, vervolgens alle leerpunten op te schrijven en in een draaiboek mee te nemen voor het volgende jaar.

Stunten op de pumptrack

*Tussen het groen
de bocht nemen*

Kinderziektes

Juni 2019. Er ligt een prachtig park en het openingsweekend is één groot feest. De hele stad komt in drommen kijken naar de nieuwe aanwinst. Het is druk en warm. Zo heet zelfs dat bezoekers spontaan in de vijver springen voor een frisse duik. De vrijwilligers kunnen niettemin eerder naar huis omdat er niets opgeruimd hoeft te worden. Niemand die het ook maar verzint om iets op de grond te gooien.

Een week later al lopen we tegen de kinderziektes aan. Een park ontwerpen en aanleggen is iets heel anders dan het beheer van zo'n groot openbaar gebied in het midden van een grote stad. Hadden we ons daar als bestuur op verkeken? Zoals in het hele proces hebben we gehandeld op momenten dat het nodig was. Zonder overigens achter de feiten aan te lopen. Op sommige zaken kun en wil je ook niet vooruitlopen.

Al heel snel moest er heel veel geregeld worden. Een bord bij de vijver dat het géén zwemwater is. Een extra

opdracht aan de groenaannemer om te sproeien, want na het gortdroge jaar 2018 - waarin aanplant nauwelijks mogelijk was - dreigde opnieuw alle jonge aanplant, de bomen en het grasveld te verdrogen. De Tilburgers bleken ook minder zorgvuldig hun afval op te ruimen. En dat is zacht uitgedrukt. Dus moest met gezwinde spoed het vrijwilligersteam voor het schoonhouden van het park worden opgetuigd en werd professionele ondersteuning ingezet voor het legen van de bakken. In drukke weekenden wel tot drie keer per dag. Zorgelijk was de houding van bepaalde groepen jongeren die met hun muziek en gedrag de sfeer dreigden te verpesten voor de rest van de bezoekers. Om te voorkomen dat hun positie té dominant zou worden in het park werd al snel besloten in de avonduren beveiligers in te zetten. Dat werkte. De bewakingsdienst zorgde ook voor het afsluiten van alle hekken nadat ze de bezoekers erop gewezen hadden dat het park ging sluiten.

Het verlaten van het park ging overigens nagenoeg altijd zonder problemen.

Noem het kinderziektes/ noem het praktijklessen. Het is beide waar.

Omdat het park als burgerinitiatief tot stand was gekomen wilde het stichtingsbestuur zo min mogelijk geboden en verboden. Dat blijkt na vijf jaar toch anders uit te pakken. Het hondenverbod heeft van begin af aan goed gewerkt. Het fietsverbod blijft ingewikkeld en inmiddels geldt rondom het kinderrijke waterplein een alcoholverbod. In 2023 ingevoerd om negatieve groepvorming van alcoholisten in dit gebied tegen te gaan. De openbare toiletten sluiten eerder en de toren is voorzien van camera's. De overkapping met picknicktafels heeft na veel vandalisme plaatsgemaakt voor een afgesloten ruimte voor bijeenkomsten, exposities en dergelijke. Het beheer van het park vraagt constant om aandacht.

Het uitgangspunt dat het park schoon, heel en veilig

moet zijn staat na 5 jaar nog recht overeind en dat lukt dankzij de inzet van het parkmanagement en de 70 vrijwilligers. Iedere dag begint met een schoon park. Als iets kapot is wordt het gerepareerd en aanstootgevende graffiti meteen verwijderd. De bloementuin is nog altijd even fraai of zelfs fraaier dan in aanleg. Inmiddels is er ook met extra bomen meer schaduw gecreëerd en doet de groei van de jonge aanplant de rest. De jonge eendjes die in het begin nog ten prooi vielen aan de slechtvalken die op de Westpointtoren nestelen, kunnen nu schuilen tussen het weelderige groen van de wadi en de beek.

Worstelen met Europa

Bijna het hele eerste jaar na de opening van het park hebben stichtingsbestuur en de gemeente samen geworsteld met de vraag hoe de gemeente het Spoorpark jaarlijks kan ondersteunen met subsidie voor beheer en onderhoud van de openbare ruimte, zónder dat de stichting overgeleverd zou zijn aan Europese aanbestedingsregels. Als je grote bedragen van jaar op jaar bij elkaar optelt kom je immers aan de grens van die Europese aanbesteding. En als er iets was wat de stichting niet wilde, dan was het wel verzand raken in die ingewikkelde regelgeving.

De makkelijkste manier om dat te omzeilen was de benoeming van een wethouder in het bestuur van het Spoorpark waarbij deze wethouder ook nog eens extra zware stem in het kapittel zou krijgen. Die optie was voor het stichtingsbestuur niet bespreekbaar. We waren immers een burgerinitiatief en dan hoort de gemeente

niet in het bestuur te zitten. Dat moeten onafhankelijke mensen zijn!

We vroegen advies aan diverse externe juridische specialisten, waaronder het kantoor van landsadvocaat Pels Rijcken. We gingen inspreken bij de Tweede Kamer die dit vraagstuk ook op de agenda had staan. Mede op verzoek van het LSA, het Landelijk Samenwerkingsverband Actieve bewoners. Veel grote burgerinitiatieven in het land liepen immers tegen ditzelfde probleem aan. Het was ook de reden voor het bezoek van de minister van Binnenlandse Zaken Ollongren in 2020 aan het Spoorpark. We wonnen advies in bij Bouwend Nederland; immers veel ervaring met aanbesteden in de bouw. Het moest mogelijk zijn, maar tot een besluit kwam het niet. Uiteindelijk ging er een brief naar de wethouder met de oproep de knoop door te hakken en om louter juridische redenen niet langer te dralen in deze kwestie.

Het werd de variant: 'Zuivere subsidie' ofwel 'loslaten in vertrouwen'. De gemeente kan vooraf niet afdwingen waar het Spoorpark het geld aan besteedt, maar het parkbestuur moet jaar op jaar wél verantwoordt waaraan het geld is uitgegeven. Wat partijen van elkaar verwachten is vastgelegd in een Uitvoeringsovereenkomst voor vijf jaar en zal iedere vijf jaar opnieuw tegen het licht worden gehouden. Dat geldt meteen ook voor de hoogte van de subsidie. In 2017 stelde de gemeenteraad die vast op twee ton. In 2020 is dat verhoogd naar 390.000 euro op basis van wat aantoonbaar minimaal nodig is om het park en het parkmanagement kwalitatief op orde te houden. Het loslaten in vertrouwen bleek uiteindelijk het ultieme vervolg op datgene wat de gemeente feitelijk al die tijd al had gedaan: loslaten en erop vertrouwen dat de verantwoordelijke burgerbestuurders het goede doen.

Koning Willem Alexander bracht op 11 februari 2020 een werkbezoek aan Tilburg. Vergezeld door burgemeester Theo Weterings en Lucy Bathgate, parkpartner 'Levend water'.

Spoorpark en Corona

In een terugblik op de eerste vijf jaren 'Beeld en beleving Spoorpark', kunnen we uiteraard niet om corona heen. Al in het eerste jaar na de opening ging het park in 2020 op last van de Veiligheidsregio van half maart tot half april dicht. Een pijnlijk besluit, maar in het licht van die eerste coronaweken ook wel begrijpelijk. De angst voor besmetting was groot; mensen liepen in bochten om elkaar heen. Geleidelijk veranderde dat in de anderhalve meter afstand en meer mogelijkheden voor gezinnetjes om met elkaar wel in de buitenlucht te vertoeven. Dan wil je als park ook niets liever dan die ruimte bieden. Dus gingen de poorten weer open en kwamen er allerlei aanwijzingen in de vorm van borden en teksten op de boulevard waarin werd opgeroepen om rekening met elkaar te houden. Dat resulteerde in toch wel een bijzonder beeld van heel veel bezoekers die in cirkeltjes bij elkaar zaten op het gras op afstand van anderen.

Op het moment dat in 2021 de landelijke coronamaatregelen weer werden aangescherpt met avondklok en

sluiting van de horeca, waren gemeente, Veiligheidsregio en het Spoorpark het over één ding eens: niet weer op slot. We wilden de mensen in de stad juist aanmoedigen naar buiten te gaan. Om wél het aantal bezoekers te reguleren werd besloten tot een maximum van 1000. Daarvoor kwamen tellers op de grote entreepoorten en beveiligers die erop toezagen dat dit uitgangspunt ook werd bewaakt. Vooral door de sluiting van de horeca was het park een ultieme ontmoetingsplek voor jongeren en studenten, die inmiddels geen boodschap meer hadden aan 'afstand houden'. Vooral de tribune op het talud was in die periode meer nog dan anders 'the place to be'. Het managen en faciliteren van deze bijzondere crisis bezorgde het parkmanagement een dagtaak. Het was jammer dat er niets georganiseerd kon worden op het gebied van evenementen, maar het leverde wel een goede basis voor de samenwerking met wijkregisseurs, Veiligheidsregio, handhavers, politie en de gemeente voor beheer van het openbaar gebied.

Op 23 september 2020 bracht minister Kajsa Ollongren van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, een werkbezoek aan het Spoorpark.

Vrijwilligersteam groeit

Ze zijn de ogen, de oren en de handen van het park. En ze waren al aan het werk vóórdát de poorten voor bezoekers opengingen. En nu lijkt het net of we praten over een heel bijzonder verschijnsel - en dat is het ook -: vrijwilligers. Mensen die om niet werken ten dienste van de maatschappij. Een zeer bijzonder en nuttig soort, eentje waar we heel zuinig op moeten zijn.

In de eerste weken na de opening kwamen mensen zich spontaan aanmelden om vrijwilliger te worden. Ze waren zelf in het park geweest, over het park gehoord of gelezen in de krant en wilden graag hun steentje bijdragen. De twee coördinatoren hadden een mooie klus en planden alle shifts in. Ook met vrijwilligerswerk hebben we gaandeweg veel geleerd. We hadden geen vaste 'functieom-

Groenbeheerder
Theo Horsten

schrijvingen' want iedereen was welkom. Dat heeft goed gewerkt maar op den duur kwam er steeds meer behoefte aan duidelijkheid en structuur. Samen met de vrijwilligerscoördinatoren en onze communicatiemedewerker schreven we een 'Vrijwilligers Handboek' met richtlijnen en een 'Vrijwilligers overeenkomst' om de onderlinge gemaakte afspraken vast te leggen.

Het team vrijwilligers werd nóg groter en hechter toen de coronapandemie voor een lockdown zorgde. Werkende mensen kwamen massaal thuis te zitten en tuurden vanachter hun laptop naar het stralende lente- en zomerweer buiten. Het team groenvrijwilligers kende hoogtijdagen en ging, op gepaste afstand, fijn verder werken om

de vaste plantentuin en al het uitschietende groen goed te verzorgen. De complimenten die ze normaliter kregen van de bezoekers misten ze nu heel erg, maar het onderlinge contact en de mogelijkheid om maatschappelijk en sociaal bezig te kunnen zijn overheersten. En natuurlijk de koffie of thee met heerlijke koek na afloop; dat doet altijd goed. En dat is nog steeds zo.

Inmiddels zijn we gegroeid naar een organisatie met maar liefst 75 vrijwilligers die in diverse teams werkbaar zijn:

- Groenwerkers
- Afvalprikkers
- Technische Dienst
- Parkwachters
- Torenwachters

Ze zijn allemaal te herkennen aan hun Vrijwilligers kleding en zijn stuk voor stuk allemaal goud waard. Zonder hen geen schoon, heel en veilig park voor alle Tilburgers. En we blijven nieuwe vrijwilligers werven om het park op het hoogste niveau te kunnen blijven beheren. Iedereen is welkom!

De prijzenkast

Nog voor het park in 2019 officieel opening hadden de bestuursleden en het parkmanagement al tientallen rondleidingen gegeven. De nieuwsgierigheid naar het nieuwe park was groot en omdat het park door de droogte in de zomer van 2018 niet aangeplant en dus ook niet geopend kon worden, werd deze nieuwsgierigheid bevredigd met rondleidingen en lezingen.

En dat bleef zo tot op de dag van vandaag. Ze komen van heinde en verre (Australië/Turkije) en van dichtbij. In het kader van waterbeheer, natuur, ruimtelijke ontwikkelingen en vooral ook met de vraag: hoe hebben jullie het aangepakt en wat is het resultaat? Van Koning Willem Alexander op 11 februari 2020, die kwam kijken hoe de droom van watervrouw Lucy Bathgate uit het kroningsboek: 'Dromen voor de Koning' ook werkelijkheid was geworden tot minister Kasja Ollengren van Binnenlandse Zaken (september 2020) in het kader van de Europese Aanbestedingsregels. Talrijke gemeentebesturen, ambtenaren, architecten, groenontwerpers, waterschappen,

maar ook de plaatselijke fietsclub, de scholieren, studenten en ondernemersorganisaties: stuk voor stuk waren ze onder de indruk van hetgeen op dit onbekende stuk Tilburg tot stand was gebracht.

En dan was er uiteraard de belangstelling van de pers. Over free-publicity heeft het park nooit te klagen gehad. Van Brabants Dagblad tot NRC, Volkskrant, AD, Trouw, en van Omroep Brabant tot RTL Nieuws, Tilburg University en niet te vergeten de talrijke vermeldingen op social media. Jury's kwamen ook langs. Wat resulteerde in een vermelding in het Jaarboek 'Landschapsarchitectuur en stedenbouw in Nederland 2019' en een eervolle vermelding bij de 'Gouden Piramide 2020', de tweejaarlijkse Rijksprijs voor Inspirerend Opdrachtgeverschap in architectuur en gebiedsontwikkeling. De gemeente won de prijs als Beste Overheidsorganisatie, mede gebaseerd op de samenwerking met de Stichting Spoorpark bij de realisering van het park.

vrijdag 9 juli 2021

PARELTJES

Prachtig die zomer, maar wet te doen met onze vrije tijd als het buitenland door corona weer weg ligt dan ook? Leren we de bak richten op de gasparatie in eigen land. In een serie verhalen steeds een nieuwe tip van mensen die het weten kunnen. Vandaag: Het Spoorpark in Tilburg.

Vergeet het Vondelpark, onthoud het Spoorpark

Een park, da's toch gewoon veel gras met bomen, bankjes en met wat mazzel een koffietentje? Kan, dachten ze in Tilburg. Maar het kan ook beter. Veel beter. Welkom in het grootste burgerinitiatief van de Benelux.

Linda Akkermans

Tilburg

Hier is de heilige stad van Rebus. Het regent er dik en er is weinig te beleven. Tilburg? Wat moet je daar in vredestaan!

Nou, van alles. Tilburg heeft anno 2021 veel mensen nog overtuicht het image van een saffie industrie-land. Maar het tegendeel is waar. Pak de trein naar de grootste stad van Rebus en je waant je al gauw in een hip gebied – de Spoorzone genaamd – met als grootste trekker de bekende oude werkplaats voor locomotieven die is omgevormd tot bibliotheek- en cultureelruimte en de de ere van de andere prijs in de wacht sleept.

En wie een paar millimeter verder kijkt, is in het Spoorpark. Ooit een verwaarloosd industriegebied maar de NS en transportier Van Gend & Loos zagen, maar sinds twee jaar Tilburgs troef.

Ten diepste oorsprong. Waar waar of deze vind je een stadspark aan de rand van het centrum van Tilburg dat heetste groen waar wat alle te doen is of waar je juist niets hoeft te doen? Dat was aanvankelijk trouwens niet de bedoeling. Toen de gemeente het gebied in vijf aandelen waaert of alle andere plannen. Maar ze scoorden allemaal, de economische crisis hielp ook niet bepaald mee.

Burgerparticipatie
In 2012 viel het woord 'park' voor het eerst. De rest is geschiedenis. Lang verhaal kort: de gemeente wilde wet, maar dan niet voor en door Tilburgers. Burgerparticipatie die, om maar eens een linkje tussen te gebruiken en dus omvattend in het grootste burgerinitiatief van de Benelux. In 2017 werd met de aanleg van het park ge-

Ooit een verwaarloosd industriegebied waar NS en Van Gend & Loos zagen. Nu een leuk park in een hip gebied.

BURGERS

Het Spoorpark is het grootste burgerinitiatief van de Benelux en is reeds geworden tot een hot spot door de inzet van Tilburgers. De toegang is gratis. Van april tot oktober is met september open van 09.00 tot 23.00 uur. In de andere maanden staat het park om 22.00 uur via Vinkje GS.

stort. Voor al die mensen zonder tulin, studenten op kleine kamertjes, op en om's die met de kleinkinderen even eruit willen, gezinnen, handloper, skaters, kunstwandelaars, feestvallerijbeers en zo maar door.

Het mocht wat kosten: de gemeente investeerde in de tijd van 1 miljoen euro, particulieren legden 1 miljoen op tafel. Maar dat heb je ook wat. Het Spoorpark krijgt sinds de opening steeds diep de lof van de koninkrijken langs om met eigen ogen te zien wat er uit de grond is gekomen.

En het blijft park dus, waar het bleef, rechte lijn, maar wat ook gezongen en daarna een beetje drinken. Ge-

Rebus, een beetje sporten, het goed in de smalle buidel.

stroom even rustig zitten na een drukke dag, de vrees in het water. Niet weerslagend met de kleinkinderen al mee en voorblijven maar. Wie door zijn vingers vult, met multiple gereedschaps door de fontein te dribbelen. En dan daarna voor je op een de Kempenroos op zijn ruggen met de ontelbare ziele hebbe over de hele stad.

Een veldje is een boezem aan de gang. De bevers en welpjes van de scouting bouwen bruggetjes en haren. Kinderfeest? Hup, spring in de aai, die kinderen een ontdekkingsreis om te zien hoe het waterverloop mee en kan ze haan gaar maar gaan. Overvloedig kan ook op de camping op het terrein. Te principle? Nog even een moment aan, de achterste zonnematen wordt een leuk miniatuur. In het theehuis zit het terras vol, andere parkieten met broedjes van thuis. Klaar met lambollen!

Hiermee, fietswonen of fietsen dan maar.

Parkmanager Sophie Peters glimlacht. Hoeveel mensen hier op een mooie zomerse dag dat? Proef.

Zitten ze in Tilburg eigenlijk wel te wachten op parktoeren? Zeker wel. Nou ja behalve tijdens de lockdowns dan met menig weer: dik dat het hier was. Dat was nou ook weer niet de bedoeling van de 12 meter bevestiging moest de oude ziele bewaken.

Is er hard dat ooit kunnen denken.

In 2021 werd Lucy Bathgate, de parkpartner van het Levend Water, gekozen tot klimaatburgemeester van Tilburg en won onze groenaannemer Brouwers Groen Vebeego uit de Moer de prestigieuze landelijke Elca Green Park Award. En daar bleef het allemaal niet bij. Op 9 november 2023 ontving Lucy Bathgate in Groningen de eerste prijs in een landelijke verkiezing van de Deltacommissie voor het beste burgerinitiatief in Nederland op het gebied van water. 'Het Spoorpark in Tilburg laat de toekomst van parken zien', schreef Wim Pijpes, voormalig directeur van het Rijksmuseum, in 2021 in een NRC-serie over parken. 'Dankzij burgerinitiatief en een ruimdenkend, toezienend stadsbestuur, beschikt Tilburg over een inspirerend 21e eeuwse stadspark voor, door en vooral ván iedereen. Een geslaagd voorbeeld van de regie in handen geven van de burgers. Daar is het park mooier en beter van geworden.'

Kubdtoernooi

Schaaktoernooi

Een park voor de stad, een tuin voor de burens

Vanaf dag één zijn de burens van het park – in het bijzonder de direct aanwonenden - betrokken bij de totstandkoming, aanleg en gebruik van het park. Zo gingen talrijke nieuwsbrieven in de 380 brievenbussen en kregen de omwonenden uitnodigingen voor het maandelijkse Bouwcafé: bijeenkomsten waarin ze terecht konden met vragen en opmerkingen en waarin ze geïnformeerd werden over de voortgang en later over de evenementen die in het park plaats zouden vinden. Het Bouwcafé is overgegaan in het driemaandelijks voor iedereen toegankelijke Spoorparkcafé in de ontmoetingsruimte van het kantoor. Het aantal nieuwsbrieven ging geleidelijk van 380 naar 2500. De burens werden en worden ook niet vergeten waar het gaat om de reuring in het park. Het jaarlijkse Spoorpark Live-festival wordt voorafgegaan door een speciale avond voor de buurt en bij andere evenementen is er veelal

sprake van aankondigingen die vergezeld gaan van een consumptiebon of een andere attentie. Het Spoorparkbestuur stond er dan ook op dat de omwonenden inspraak kregen in de locatie van de nieuwe woontoren, die Roozen van Hoppe vanaf 2e helft 2024 gaat bouwen. Aanvankelijk stond die toren in het blikveld van de Grote Eik, de hoge flat bij de westhoek van het park. De inspraak en het meedenken van de omwonenden én de opdracht aan architecten en onze eigen parkontwerpster om met een alternatief te komen, heeft goed uitgepakt. De nieuwe toren komt nu bij de westentree nét buiten het park en zal straks een forse verbetering teweegbrengen voor de hele westelijke entree. En daarmee ook een opwaardering voor de flats en de aanliggende straat langs de hele zuidzijde van het park.

2019 Tijdlijn

21, 22 en 23 juni 2019

Opening Spoorpark

28, 29 en 30 juni 2019

De buurtcamping strijkt als eerste evenement neer op het grasveld.

Medio juli 2019

Lancering adoptieproject 'Vrienden van het Spoorpark'.

7 December 2019

Officiële opening Kempentoren.

Januari 2020

Opening horeca T-Huis.

Januari 2020

Opening BSO (Buitenschoolse Opvang) Spoorpark.

2020

Februari 2020

Stichting Spoorpark bereikt akkoord met gemeente over overdracht oude treinwagon die in bruikleen gaat naar de Stadscamping.

11 februari 2020

Bezoek Koning Willem-Alexander in kader burgerinitiatieven.

8 mei 2020

Park decor voor speelfilm 'Liefde in tijden corona'.

29 april 2020

Park weer beperkt open na coronasluiting.

April 2020

Presentatie onderzoek PON naar participatieproces Spoorpark.

13 mei 2020

Spoorpark maakt bekend 484 euro over te hebben op aanlegbudget van 5,3 miljoen.

1 juli 2020

Stadscamping gaat weer open voor campinggasten.

8 oktober 2020

Operatie "Treinwagon Tilburg" van Brokxlaan naar Spoorpark.

23 september 2020

Bezoek minister Kasja Ollongren, binnenlandse zaken.

Augustus 2020

Schaakvereniging De Stukkenjagers doneert 3 vaste schaaktafels.

Oktober 2020

Oproep aan de stad om met nieuwe ideeën voor overkapping te komen.

November 2020

Eigenaar Van Beurden terrein en gemeente bereiken akkoord over komst woontoren van 70 meter westzijde park.

17 December 2020

Burgemeester Weterings onthult op voorplein park een herdenkingsboom ter herinnering aan corona en de slachtoffers. Aanleg sfeerverlichting bomen park.

November 2020

Opening kiosk

Restaurant T-Huis; aan het water midden in het park

© Henk Janson

2021

**Weekend
6 februari 2021**

Sneeuwpret op de hellingen van het Spoorpark.

Maart 2021

Lancering Speurtocht wandelkaarten Spoorpark door Sportbedrijf Tilburg.

Maart/april

Aanleg beregeningsinstallatie onder het grasveld.

30 mei 2021

Eerste zomerse dag dat kinderen in het water spelen.

27 april 2021

Toch veel oranje op corona-Koningsdag in Spoorpark.

16 april 2021

Eerste parkcoaches aan de slag.

31 maart 2021

Park schroeft corona-beveiliging op i.v.m. te verwachten drukte.

13 juni 2021

Eerste landelijke slootjesdagen voor kinderen in Spoorpark.

Gratis kraanwater uit tappunten Brabant Water.

Juli 2021

Eredivisie beachvolleybal op velden in Spoorpark.

September

Eerste Tilburgse Kubb kampioenschappen.

September

IVN krijgt vaste ruimte in scoutinggebouw.

Augustus 2021

Aangepaste Red Head Days

Juli

Het governancemodel Spoorpark met Stichtingsbestuur en deelname parkpartners in bestuur wordt definitief vastgesteld.

2022

3 september 2021

Afsluiting herdenkingsproject Stichting Verhalis vermoorde Joden holocaust met 140 naam bordjes langs de spoorlijn van het park.

November

Spelletjesmiddag met Sinterklaas.

April

Roadburn camping en Koningsdag.

1-3 juli

Festival TREK

17-19 juni

Eerste zeer succesvolle Spoorpark Live Muziekfestival.

26 /27 mei

Mout Bierfestival

April

Veel extra aanplant groen, waaronder klimplanten langs hek spoor.

Juli

Extra camera's i.v.m. onrust in park.

21 Augustus

Redhead Days

September

Onthulling Kessels kunstwerk op gevel Spoorparkgebouw; schenking Kessels Museum.

21 tot 30 Oktober

Circusfestival Circolo steelt week lang harten bezoekers.

December

Festival Wintertuin sluit jaar af.

November

Sintintocht en spelletjesmiddag met de Sint.

November

Nieuw burgerinitiatief voor overkapping blijkt financieel niet haalbaar. Bestuur maakt zelf plan voor afsluitbare multifunctionele ruimte.

Redhead days

Silent Disco op de Kempentoren.

Eindelijk helemaal los...

Het is zover: Op vrijdag 25 februari 2022 geldt niet langer de verplichte afstand van 1,5 meter en komt het land uit de twee jaar durende coronapandemie. Hier hebben we op gewacht: eindelijk gaan we een jaar in waarin we iedereen kunnen laten zien wat het Spoorpark allemaal te bieden heeft. Ons crisismanagement ging over in eventmanagement en beheer van een park waarin alle bezoekers konden gaan en staan waar ze wilden. Voor het eerst dus een compleet jaar met een normale exploitatie en waarin alle geplande activiteiten en evenementen volledig tot hun recht kwamen. 2022 was een jaar met heel veel zon en hoge temperaturen. HOERA. Daar waren alle Tilburgers hard aan toe en niet op de laatste plaats het parkmanagement en de organisatoren van al die evenementen. Heel veel gezellige dagen met muziek voor alle doelgroepen, voor ieder wat wils aan eten en drinken en ruimte voor iedereen om met vrienden te genieten van het park. Er werd weer volop gesport; individueel of in groepen, in de ochtend of juist in de avond.

Na alle extremen van de afgelopen jaren was het heerlijk om 'gewoon' het park te beheren en de kwaliteit op niveau te houden. En niet bezig te zijn met veel te veel of helemaal geen mensen in het park, absurde hoeveelheden (zwerf)afval of het inhuren van beveiligers om de sfeer goed te houden.

We hebben genoten van spontane groepsbarbecues, akoestische gitaarspelers, studenten van de circusopleiding die kwamen oefenen, sportdagen van middelbare scholen en de basisscholen die op vrijdagochtend buiten gymmen in het park. En uiteraard de evenementen met artiesten die weer op het podium mochten staan en ons allemaal lieten dansen en meezingen op hun muziek. De geboorte van Spoorpark Live: ons eerste eigen meerdaags muziekfestival en de landing van festival Circolo in ons park.

Roadburn camping

Spoorpark Live!

Festival Circolo

2023

1 januari

Het nieuwe jaar begint met een Nieuwjaarsduik in de vijver.

Maart

De overkapping krijgt met inbreng stadsbewoners de naam De Remise en wordt als multifunctionele afsluitbare ruimte in gebruik genomen.

April

Bestuur en MAR bezoeken Park Spoor Noord in Antwerpen.

27 april

Spoorpark kleurt Oranje. Onder de naam Spooranjepark vieren duizenden Tilburgers Koningsdag in het Spoorpark.

April

De Roadburncamping opent het camping- en evenementenseizoen.

Juni

Na uitgebreid overleg met de burgemeester wordt een alcoholverbod ingesteld aan de oostzijde rondom het waterplein. Reactie op overlast groepsvorming alcoholgebruikers.

Juni

Tweede editie Spoorpark Live wederom succes ondanks de enorme hitte waaraan bezoekers zijn blootgesteld.

Oktober

Festival Circolo voor 2^e maal in park. Ondanks de aanhoudende regen weten toch veel bezoekers een voorstelling bij te wonen.

Juli

Bestuurswisselingen. Voorzitter Johan Dunnewijk neemt afscheid. Zijn plaats wordt ingenomen door secretaris Anita de Haas. Twee nieuwe bestuursleden treden aan: Jorn Droog en Laura de Jongh.

2024

November

De vrijwilligers trappen de gesprekken over de toekomstvisie 2030 Spoorpark af met waardevolle bijdragen.

Februari

Herinrichting honden-uitlaatveld en noord-westhoek van het park. Aantal monumentale bomen onderdeel gemaakt van park.

6 maart

Het regenseizoen dat eind september 2023 begon is voorbij. De zon schijnt.

Februari

Aanleg nieuw verhard pad tussen verhard pad tussen brug zuidzijde en boulevard. 12 nieuwe bomen op grasveld en talud inclusief grondspotverlichting.

11 maart

Nadat de grondverbetering is toegepast zou het grasveld ingezaaid moeten worden; helaas regen.

April

Roadburncamping opent seizoen in aangepaste vorm omdat grasveld door extreme regenval nog altijd niet ingezaaid kan worden. Weersomstandigheden voor kampeersers zijn bar en boos: regen, wind en heel koud.

27 april

Spooranjepark, viering Koningsdag

29 Juni

Derde editie Spoorpark Live!

21 juni

Spoorpark bestaat 5 jaar.

Mei

Eindelijk is de vernieuwde ondergrond van het grasveld voldoende droog om het gras in te zaaien.

‘We hebben hier als gemeente ook veel van geleerd’

Door Anita de Haas

Laat het maar gebeuren. Laat maar zien hoe jullie het aanpakken. Voor de ambtenaren op het gemeentehuis van Tilburg was het burgerinitiatief Spoorpark een les in ‘durven loslaten’ terwijl ze gelijktijdig wél zoveel mogelijk het proces moesten faciliteren met kennis, kunde en financiële administratie. De gemeenteraad had immers miljoenen beschikbaar gesteld voor de aanleg van het park, maar dat geld bleef op de rekening van de gemeente. De uitgaven en beheer van het budget lagen daarentegen in handen van het bestuur van de stichting Spoorpark.

Als iemand wist hoe het op het gemeentehuis ging was het Marc Houter. Hij was de ambtelijke evenknie van projectleider Roger Bueters, die in opdracht van het Spoorparkbestuur leiding gaf aan ontwerp- en aanleg van het park. De twee werden een twee-eenheid waarlangs

alle lijnen samenkwamen. Terugblikkend op het hele proces spreken we een trotse ambtenaar. “Het blijft toch een beetje van jezelf. Zelfs nu nog kijkt iedereen in het gemeentehuis naar mij als het woord Spoorpark valt. Het is niet alleen een gevoel van trots op wat we als gemeente hebben bereikt, maar ook wat de stichting voor elkaar heeft gekregen. Het is echt heel bijzonder om aan zo’n ontwikkeling te hebben mogen meewerken.”

Vóórdat de gemeenteraad besloot het plan te steunen en er miljoenen voor vrij te maken was de scepsis om het gemeentehuis groot. Dat veranderde na het raadsbesluit.

Vanaf dat moment was het alle neuzen dezelfde kant op, met dien verstande dat niet meteen alle 30 betrokken mensen op het gemeentehuis het makkelijk vonden om de regie uit handen te geven. “De opmerking: ‘moet dat zo?’, viel met regelmaat. Ook in het wegnemen van die aarzelingen speelde Marc Houter en zijn rechterhand Sandra de Vocht een belangrijke rol.

Het park zou volgens Houter qua ontwerp ook niet zo geworden zijn als nu omdat de gemeente veel huiveriger is voor elementen als een bloementuin en een pumptrack. “Dat soort voorzieningen in een openbaar park zouden wij als veel te onderhouds- en vandalismegevoelig typeren. Vergis je niet wat je over je heen krijgt in het openbare gebied. Mensen zijn horken als het gaat om afval etc. Dat was voor ons dus ook een vorm van loslaten. Laat het maar gebeuren! Het heeft in positieve zin uitgepakt, maar blijft wel de nodige aandacht vragen. Dat weet het stichtingsbestuur inmiddels als geen ander.”

Nooit een moment van ‘gaat het wel lukken’? “Jawel. De hele discussie over het omzeilen van de Europese aanbestedingsregels voor het borgen van de subsidie heeft veel hoofdbrekens gekost. Dat was een moment waarop

we het niet meer wisten. Bij juridische zaken zagen ze vooral veel beren op de weg. We dachten ook heel erg vanuit risico’s. We weten nu dat de wetgeving rekbaarder is dan gedacht.”

Welke lessen heeft de gemeente uit dit proces getrokken?

Houter: “Het denken over burgerinitiatieven is bij de gemeente definitief veranderd. We staan er veel meer voor open. We werken ook veel meer wijkgericht; zoeken de connectie met de burgers om te weten wat ze willen en waar we kunnen ondersteunen. Ook in de wijk moet de wethouder zeggen: ‘Ik sta achter jullie initiatief’. Het Spoorpark is en blijft het grote voorbeeld hoe het kan en hoe belangrijk het is om flinke burgerbestuurders te hebben om zo’n kar te trekken.”

Ook bij het opstellen van de samenwerkingsovereenkomsten tussen Stichting Spoorpark en de gemeente is ambtelijk veel geleerd. Als was het maar omdat heel veel uitgezocht moest worden. Mogelijkheden blijken groter dan gedacht. Wat blijft hangen is toch het lef om tegen de stroom in te zwemmen. “We hebben nu veel meer de houding van ‘niet moeilijk doen, gewoon regelen’. Als je echt iets wilt, kun je het bereiken. Het Spoorpark is het bewijs.”

Met bootjes op de vijver

Bestuur en Adviesraad

De bestuursleden van het Spoorpark die vanaf het eerste uur in 2015 de regie namen voor het burgerinitiatief, vervolgens de verantwoording voor de aanleg van het park en daarna voor de exploitatie, hebben lang nagedacht over de definitieve bestuursvorm. In het park opereren immers ook de parkpartners die in 2016 werden gekozen om hun droom in het park waar te maken. Moest het bestuur van het park een coöperatie zijn, een vereniging, een coöperatieve vereniging of toch gewoon een slagvaardige stichting? Met een veelheid aan partijen die in het park al dan niet commercieel actief zijn, bleek er geen eenduidige bestuursvorm voor de hand te liggen. Anders dan behoud van de eerder opgerichte Stichting Spoorpark. Maar wel met dien verstande dat de parkpartners één of twee mensen afvaardigen om in het bestuur toe te treden. Zogezegd, zo gedaan. De parkpartners kozen Lucy Bathgate als hun vooruitgeschoven post en hebben haar in 2023 zelfs unaniem voorgedragen voor herbenoeming. In datzelfde jaar trad het Reglement van Aftreden voor

het zittende bestuur in werking. De eerst aftredende bestuurder was voorzitter Johan Dunnewijk. Hij is vervangen door secretaris Anita de Haas, die tot 2027 het voorzitterschap op zich neemt. In 2025 zal huidig penningmeester Noud Derks officieel aftreden. Reden voor het bestuur om meteen via een openbare sollicitatieronde op zoek te gaan naar twee nieuwe bestuursleden. Het zijn Jorn Droog (de nieuwe secretaris) en Laura de Jongh, algemeen bestuurslid en beoogd opvolger als penningmeester. Het proces werd ondersteund door de Maatschappelijke AdviesRaad (MAR) van het Spoorpark, die in 2022 is aangetreden. De MAR bestaat uit 9 leden die op persoonlijke titel een weerspiegeling vormen van de Tilburgse samenleving en die gevraagd en ongevraagd het bestuur kunnen adviseren. Daarmee heeft het burgerinitiatief een breed draagvlak in de stad. Tegelijkertijd wil het bestuur van het Spoorpark dat de MAR erop toeziet dat het stichtingsbestuur een onafhankelijke samenstelling behoudt en geen 'ons-kent-ons' bestuursclubje wordt.

Het bestuur. (v.l.n.r): Lucy Bathgate (vertegenwoordiger Parkpartners), Jorn Droog (secretaris), Sophie Peters (Parkmanager Spoorpark), Anita de Haas (voorzitter), Noud Derks (penningmeester) en Laura de Jongh (algemeen bestuurslid).

In 2023 brachten Spoorparkbestuur, parkmanager en leden van de MAR een inspirerend bezoek aan Park Spoor Noord in Antwerpen. In 2024 zijn ze zich gaan buigen over de toekomstvisie Spoorpark 2030.

Overigens was Antwerpen niet het enige park dat

bestuurders bezocht hebben. Sinds hun betrokkenheid bij het park kunnen ze niet in een andere stad zijn zonder er ook een of meerdere parken te bezoeken...

Altijd leerzaam.

De Parkpartners

Van de 82 ingezonden ideeën zijn er in 2016 acht uitgekozen om hun droom in het Spoorpark te realiseren. Deze kwartiermakers noemen we inmiddels 'Parkpartners'.

De Rits

Materiaal: Staal en composiet

Kunstenaar en parkpartner: Marieke Vromans

De Rits opent de stad en brengt mensen samen. Hier ritst de stenige stad zich open en verschijnt groen. De vorm past bij Tilburg als textielstad en is een verwijzing naar het Bels lijntje; de spoorlijn naar Turnhout die hier 91 jaar in de spoorlijn Breda-Tilburg 'geritst' zat. Kwartiermaakster Marieke Vromans streeft in haar werk naar verwondering, verbazing en een glimlach.

Vereniging Esjeeka

Scoutinggebouw

Kwartiermaker en parkpartner: Rolien van Swam

Scouting Esjeeka heeft een rijke geschiedenis en belandde na een fusie in 2001 in een kelderpand aan de Stedekestraat. Na 15 jaar intensief gebruik te hebben gemaakt van deze kelder was het echt tijd voor iets nieuws. Het burgerinitiatief Spoorpark kwam als geroepen. Esjeeka heeft deze kans met twee handen aangegrepen: waar vind je zo'n scoutinggebouw! De Urban BSO (Buitenschoolse opvang) Spoorpark huurt doordeweeks het gebouw en is daarmee aangesloten als een enthousiaste extra Parkpartner.

Natuurlijk buitenspelen voor kinderen.

Deze inzending is door bestuur Spoorpark omarmd als nader te realiseren uitgangspunt in het ontwerp van het park.

De Kempentoren.

Klimtoren 36 meter hoog
Stichting de Torenbouwers

Met de Kempentoren willen de Torenbouwers het belang onderschrijven van een goede relatie tussen dorp en stad en bovendien aandacht vragen voor de Brabantse Kempen. In 2011 realiseerde deze groep van maatschappelijke organisaties en bedrijven al een panoramatoren van 25 meter in landgoed De Utrecht: de Flaestoren. Nu een tweede van maar liefst 36 meter hoog in het Spoorpark. Destijds niet als kwartiermaker geselecteerd, maar later met dit project toegetreden tot de 'Parkpartners'.

Stadscamping

Camping en camperplaatsen
Kwartiermakers: Brigitte Blanken, Eric Steur en
Erik van Gool
Parkpartner: Eric Steur

De Stadscamping gebruikte het terrein al voordat de locatie beschikbaar kwam voor de realisering van het Spoorpark. Deze kwartiermakers van het eerste uur zijn nu van april tot oktober open en kunnen zelfs tijdens evenementen in de stad hun permanente camping uitbreiden op het speelveld. Samen met hun talrijke vrijwilligers biedt deze parkpartner overnachtingen op een bijzondere plek in Tilburg.

T-Huis

Grand café – restaurant, Kwartiermakers: Lennart Veersma en Dirk de Leeuw, Parkpartner: Dirk de Leeuw

Een plek om te ontspannen. Weg van de drukte in de binnenstad en genieten van lekker eten en drinken op een prachtige locatie in het groen en aan het water. Dat was de droom van deze twee rasechte Tilburgers. T-Huis staat voor Tilburg Huis en voor het Thuis waar de uitbaters met trots de parkbezoekers verwelkomen.

Levend water

Schoon en stromend, aangesloten op een natuurlijke kringloop
Kwartiermaker en parkpartner: Lucy Bathgate

Via de groene vallei in het westen van het park stroomt regenwater naar de vijver. Als het droog is houdt een klein stroompje grondwater deze vallei vochtig. Op het waterplein in het oosten borrelen 25 bronnen omhoog. Daar is ook het begin van de beek, die zacht meandert tussen stenen, boomstammen en planten en waarvan het water wordt gezuiverd door de planten in de helofytenfilter.

Urban Sports Area

Speeltuín voor stedelijke avonturiers
Kwartiermakers: Lois de Jong en Rens Verbruggen

Een uitdagende spannende plek voor de stedelijke avonturiers van de 21e eeuw: skaten, fietsen, steppen met daaromheen een freerun parcours met tal van obstakels. Het burgerinitiatief Urban Sports heeft een fraaie plek gekregen in het Spoorpark en hiermee realiseren de kwartiermakers een wens van veel jongeren om naast de Hall of Fame een fraaie outdoorvariant op wedstrijdniveau neer te zetten.

BeweegR

Beach Tilburg en gezondheidsbevordering, Kwartiermaker en parkpartners: Bart Spijkers, Dave Koppers, Paul Franssen

BeweegR creëert een community met professionele begeleiding, waar mensen terecht kunnen voor sport, beweging en gezondheid. Door mensen in beweging te brengen en te houden bevordert BeweegR de vitaliteit en een betere kwaliteit van leven. Naast BeweegR bevinden zich aan de westzijde van het Spoorpark de volleybalvelden en accommodatie van Beach Tilburg.

Epiloog

Laveren

Dit derde en laatste boekje over het burgerinitiatief Spoorpark Tilburg verschijnt aan de vooravond van het eerste lustrum. We begonnen in het najaar van 2015 met een oproep aan de stad om met ideeën te komen. We zijn nog geen 10 jaar verder en al een eerste lustrum: het tempo van plannen maken, uitvoeren en de opening in 2019 is ongekend voor zo'n gebiedsontwikkeling. We hebben het voor elkaar gekregen en de stad is er apetrots op. Tilburg kent veel parken waar verhoudingsgewijs maar weinig mensen gebruik van maken. Het Spoorpark is – vooral door de aanwezigheid van alle parkpartners en een goed parkmanagement – juist een plek waar heel veel mensen van genieten. Dat was de opzet en daar zijn we in geslaagd.

Maar dat gaat niet vanzelf. We hebben te maken gehad met de coronapandemie, met extreme weersomstandigheden en met de problemen van alle dag die in het openbare gebied van een grote stad voorbij komen.

Om het park mooi en gezellig te houden voor alle Tilburgers die er met veel plezier komen, is het een continue laveren tussen wenselijkheden en mogelijkheden en tussen het al dan niet vasthouden aan het oorspronkelijke ontwerp. Gaandeweg zijn er daarom voor de gewenste schaduw in de zomer nogal wat bomen bijgeplaatst zonder de openheid van het park en de gebruiksmogelijkheden van het speelveld te verliezen. Die worden nu meteen ook mooi van onderaf aangelicht omdat het na zonsondergang eigenlijk te donker is in het park. Zo is er permanent sprake van aanpassingen, verbeteringen, veranderende functies, maar ook van nieuwe flora en fauna en plantjes die zomaar als heel bijzonder ergens opduiken. Het laveren tussen willen en kunnen zal de rode draad blijven in de dagelijkse praktijk van het park. We hebben als burgerinitiatief iets bijzonders neergezet. We zijn een parapedaardje van de stad en de grootste uitdaging is om dat over 30 jaar nog te zijn.

Anita de Haas, voorzitter

Colofon

**Dit boekje is
een uitgave van
Stichting Spoorpark**

TEKSTEN:

Sophie Peters
Anita de Haas

EINDREDACTIE:

Anita de Haas

VORMGEVING:

Drukkerij Elka Sikers

FOTO'S:

Chris Oomes
Tom Doms
Blom & Moors
Jordy Brada
Roos Pierson

OPLAGE:

1250

DRUKWERK:

Drukkerij Elka Sikers

JUNI 2024

Citaten

“Het Tilburgse Spoorpark
is een fijn park, maar
bovenal een geslaagd
voorbeeld van echte
burgerparticipatie”.

– Jaarboek
Landschapsarchitectuur
en – stedenbouw 2019
De Blauwe Kamer

“Vooropgesteld: ik heb het als een voorrecht ervaren mijn steentje bij te mogen dragen aan de planvorming en de realisatie van het Spoorpark Tilburg.

Dat alles kreeg vorm door veel enthousiaste, betrokken mensen die hun inzet hebben geleverd – en dat tot op de dag vandaag doen – om de droom van het Spoorpark waar te maken.

Zonder naast mijn schoenen te lopen durf ik te beweren dat we daar wonderwel in zijn geslaagd.

Ik heb wederom mogen ervaren dat in Tilburg veel kan als mensen ergens hun schouders onder zetten. Veel meer dan in andere steden.”

Johan Dunnewijk, voorzitter van oktober 2015 tot juni 2023.

“Al hadden we als gemeente materieel hetzelfde gedaan, dan weet ik toch vrijwel zeker dat de dynamiek anders was geweest en de kans op ‘gedoe’ en vertraging aanzienlijk groter. Bovendien was het dan duurder geweest.”

– Wethouder Berend de Vries in het magazine ‘Straatbeeld’/september 2019.

Spoorpark Handvest

Spoorpark Tilburg is in de periode 2016 tot opening op 21 juni 2019 bedacht, ontworpen en gerealiseerd als burgerinitiatief. Het park is aangelegd in opdracht van de Stichting Spoorpark met financiële middelen die de gemeenteraad van Tilburg in april 2017 beschikbaar stelde. In het 10 ha. grote park zijn negen initiatieven werkelijkheid geworden. Deze 'kwartiermakers' zijn nu de Parkpartners.

Het Handvest Spoorpark ziet toe op het bewaken van de uitgangspunten en het karakter van het Spoorpark als burgerinitiatief en als levendig park van en voor de inwoners van de stad. Spoorpark Tilburg is een gewaagd en grensverleggend burgerinitiatief.

De wijze waarop dit project vorm heeft gekregen en de daarbij gevolgde procedures behoeven een borging voor de toekomst.

Om in de geest van het burgerinitiatief te blijven, is het belangrijk een aantal basiswaarden uit dit proces vast te leggen als handvatten voor toekomstig handelen.

- 1.** Het Spoorpark is een park van en voor alle Tilburgers en door ideeën vanuit de bevolking vormgegeven. Belangrijke basisgedachten in de beleving van het park zijn: verbinden, uitdagen, uitnodigen en verrassen.
- 2.** Het Spoorpark behoudt het burgerinitiatief als randvoorwaarde voor toekomstige participaties. Daarop moeten toekomstige initiatieven getoetst worden. Nieuwe initiatieven moeten bovendien een aanvulling c.q. verrijking zijn van het basispark.
- 3.** Het Spoorpark onderhoudt een open relatie met de stad en de stedelingen; meepraten en meedenken waren bijzondere elementen in de totstandkoming van het park en dat moet zo blijven. Het park opent zich naar de stad en omgekeerd.
- 4.** Het Spoorpark draagt zorg voor behoud, beheer en het duurzaam in stand houden van de basiskwaliteiten, die samen te vatten zijn als: rust, ruimte, groen, schoon, recreatie, sport, ontmoeting, diversiteit, veiligheid en educatie.
- 5.** Het Spoorpark gedraagt zich als een goede buur voor de omgeving en waarborgt daarom een juiste balans tussen rust en reuring.

**Het bestuur van Stichting Spoorpark
bedankt alle mensen die zich
iedere dag opnieuw met hart en ziel
inzetten voor het park.**

**En dankt tevens alle Tilburgers
voor hun vertrouwen in
en enthousiasme óver dit
bijzondere burgerinitiatief.**

